

Sygn. akt II Ca 2319/15

POSTANOWIENIE

Dnia 19 stycznia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grzegorz Buła
Sędziowie:	SO Katarzyna Serafin-Tabor (sprawozdawca) SO Beata Tabaka

Protokolant: starszy protokolant sądowy Ewelina Hazior

po rozpoznaniu w dniu 19 stycznia 2016 r. w Krakowie

na rozprawie sprawy z wniosku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.

przy uczestnictwie L. J. i (...) Spółki Akcyjnej w W.

o zasiedzenie służebności przesyłu

na skutek apelacji uczestnika L. J.

od postanowienia Sądu Rejonowego w Wadowicach

z dnia 29 maja 2015 r., sygnatura akt I Ns 958/12

postanawia:

1. oddalić apelację;
2. zasądzić od uczestnika L. J. na rzecz wnioskodawcy kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

SSO Katarzyna Serafin – Tabor SSO Grzegorz Buła SSO Beata Tabaka

UZASADNIENIE

(...) S.A. z siedzibą w W., wniosek złożonym w dniu 25 września 2012 roku, wniósł o stwierdzenie nabycia poprzez zasiedzenie, najpóźniej z dniem 19 grudnia 2009 roku, służebności przesyłu, obciążającej nieruchomości stanowiącą działkę nr (...) o powierzchni 970 m², położona w S., stanowiącą własność L. J..

W uzasadnieniu wnioskodawca wskazał, iż jest aktualnym właścicielem gazociągu (...), relacji Z. – O., którego odcinek przebiega przez działkę uczestnika. Wskazał, iż tak jak jego poprzednicy prawni w sposób nieprzerwany i trwały korzysta z nieruchomości uczestnika przez okres przeszło 30 lat. Wnioskodawca podniósł, że uzyskał oraz kontynuuje przerwany, spokojny stan posiadania służebności rozpoczęty przez poprzednich właścicieli gazociągu przeszło 30 lat temu, przyjmując, że eksploatacja gazociągu rozpoczęła się najpóźniej z dniem 28 grudnia 1979 roku, kiedy to

dokonano jego odbioru. Wnioskodawca wskazał, że zostały spełnione przez niego przesłanki zasiedzenia służebności gruntowej z art. 292 k.c.

Pismem z dnia 4 lutego 2013 roku wnioskodawca złożył wniosek alternatywny, na mocy którego wniósł o stwierdzenie nabycia przez zasiedzenie służebności gruntowej przedmiotowej dla sprawy najpóźniej z dniem 28 grudnia 1999 roku przez swojego poprzednika prawnego (...) S.A. w W. które był operatorem i posiadaczem przedmiotowego gazociągu wraz ze stacją redukcyjno – pomiarową do dnia 2 października 2009 roku.

Postanowieniem z dnia 6 lutego 2013 roku Sąd wezwał do udziału w sprawie w charakterze uczestnika postępowania (...) S.A. w W.. Wymieniony uczestnik poparł żądanie wniosku głównego jak i alternatywnego.

Postanowieniem z dnia 29 maja 2015 roku Sąd Rejonowy w Wadowicach Wydział I Cywilny stwierdził, że (...) S.A. w W. nabyła w drodze zasiedzenia z dniem 10 grudnia 2007 roku służebność gruntową odpowiadającą służebności przesyłu, obciążającą nieruchomość, stanowiącą działkę nr (...) o powierzchni 970 m. kw., położoną w S. objętą księgą wieczystą (...) Sądu Rejonowego w Wadowicach, na całym obszarze przedmiotowej działki zgodnie z opinią biegłego geodety J. M. z dnia 19 maja 2014 roku, która to służebność polega na prawie korzystania przez (...) z działki nr (...) w zakresie założonych i przeprowadzonych na przedmiotowej działce przewodów i urządzeń służących do przesyłu gazu ziemnego to jest z podziemnego odcinka gazociągu (...) relacji Z. – O. wraz z elementami naziemnymi gazociągu oraz infrastrukturą stacji redukcyjno – pomiarowej S. w granicach ogrodzenia posadowionego na działce (...), które to prawo korzystania polega na: prawie korzystania w granicach istniejącego ogrodzenia z działki nr (...) polegającego na prawie posiadania podziemnych urządzeń gazociągu (...) relacji Z. – O. wraz z elementami naziemnymi gazociągu oraz infrastrukturą stacji redukcyjno – pomiarowej S., nieograniczonego przeprowadzenia przesyłu gazu opisanym gazociągiem wysokiego ciśnienia oraz urządzeniami gazowymi, dostępie do sieci gazowej i urządzeń w celu zapewnienia bezpiecznej ich eksploatacji, dokonywania przeglądów konserwacji, kontroli a także prawie prowadzenia prac związanych z ich eksploatacją, remontami, rozbudową, modernizacją oraz połączeniem z innymi sieciami wszelkiego rodzaju z jednoczesnym wyłączeniem możliwości budowy jakichkolwiek budynków, budowli, stałych składów, magazynów lub zasadzenia drzew oraz podejmowania innej działalności mogącej zagrozić trwałości gazociągu i urządzeń gazowych w granicach istniejącego ogrodzenia gazociągu oraz urządzeń gazowych istniejących na działce nr (...), nieograniczonym prawie modernizacji, naprawy, remontów opisanego powyżej gazociągu wysokiego ciśnienia oraz stacji redukcyjno – pomiarowej S., w tym prawie do przeprowadzenia lub instalacji w sąsiedztwie lub na tym gazociągu oraz stacji obiektów i urządzeń niezbędnych do korzystania z gazociągu z zachowaniem wszelkich warunków technicznych określonych w przepisach prawa oraz szczegółowych normach technicznych, ponadto na swobodnym wstępie, dojściu, dojeździe z każdej strony do wskazanej sieci gazowej i urządzeń oraz stacji służb technicznych wraz ze sprzętem w granicach istniejącego ogrodzenia na działce (...), również w stanie wolnym od jakichkolwiek budynków stałych lub tymczasowych, składów, magazynów, drzew lub krzewów w celu eksploatacji, modernizacji naprawy, konserwacji i kontroli gazociągu oraz urządzeń określonych powyżej. Sąd Rejonowy niniejszym postanowieniem zasądził od uczestnika L. J. na rzecz wnioskodawcy (...) S.A. kwotę 2.060, 34 złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym kwotę 240,00 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Rejonowy ustalił, że nieruchomość położona w S., stanowiąca działkę nr (...) o powierzchni 0,0970 ha, objęta księgą wieczystą (...) Sądu Rejonowego w Wadowicach stanowi własność uczestnika L. J.. Na powyższej działce znajduje się ogrodzona stacja redukcyjno – pomiarowa S. z infrastrukturą oraz prowadzące do niej podziemne i naziemne przewody i urządzenia. Na terenie stacji znajduje się murowany budynek właściwej stacji wraz z szafką nawaniacza, a za nim stacja szafkowa. Teren stacji jest ogrodzony, chroniony przed dostępem osób trzecich. Dostęp do przedmiotowej stacji mają wyłącznie pracownicy wnioskodawcy oraz działające na jego zlecenie firmy zewnętrzne. Przed 10 grudnia 1987 roku działka nr (...) położona w S., z której została wydzielona obecnie działka nr (...) stanowiła własność Skarbu Państwa. Na podstawie aktu notarialnego – umowy sprzedaży z dnia 27 marca 2000 roku J. W. sprzedał wnioskodawcy L. J. m.in. działkę nr (...). Przedmiotowa stacja redukcyjno – pomiarowa wraz z infrastrukturą oraz urządzeniami zostały wzniesione w latach 1974 – 1979 roku, wtedy też powstał gazociąg (...) relacji Z. – O.. W dniu 21 sierpnia 1974 roku (...)w W. wydał decyzje, na mocy której zatwierdził plan realizacyjny

budowy sieci gazowej na terenie S.. Następnie 28 sierpnia 1974 (...) wydał decyzje o pozwoleniu na budowę stacji redukcyjnej gazu znajdującej się na terenie obecnej działki nr (...). Budowa gazociągu w tym przedmiotowej stacji zakończyła się 28 grudnia 1979 roku, od tego czasu gazociąg wraz ze stacją oraz jej infrastrukturą jest nieprzerwanie i niezakłócenie użytkowany przez kolejnych operatorów, którym pierwsze było przedsiębiorstwo państwowe – (...) w Z.. Przedmiotowa stacja stanowi istotny element czynnej sieci przesyłowej kraju, wszelkie koszty jej eksploatacji aktualnie pokrywa wnioskodawca. Sąd Rejonowy ustalił, iż na mocy zarządzenia nr 56 Ministra z Górnictwa i Energetyki z dnia 1 sierpnia 1982 roku z dniem 1 września 1982 roku zostało utworzone przedsiębiorstwo państwowe (...), w którego w skład weszły(...)w Z.. (...) S.A. na mocy aktu notarialnego z dnia 2 października 2009 roku nabył od (...) S.A. majątek obejmujący również gazociąg przebiegający przez nieruchomości uczestnika wraz ze stacją redukcyjno – pomiarową na niej posadowioną, od tej daty wykonując wszelkie czynności operatora przedmiotowego gazociągu. W dniu 21 września 2005 roku uczestnik L. J. wystąpił do Sądu Rejonowego w Wadowicach przeciwko (...) S.A. z wnioskiem o zawiązanie do próby ugodowej, wnosząc o zawiązanie uczestnika do zawarcia ugody, na mocy której zobowiąże się do nabycia od niego działki nr (...) i części działki nr (...). Przedmiotowa ugoda nie została zawarta. L. J. w dniu 28 maja 2009 roku wystąpił do Sądu z powództwem przeciwko (...) o nakazanie stronie pozwanej wydania mu działki ne (...). W toku przedmiotowego postępowania został wezwany do udziału w sprawie na mocy art. 194 par.1 k.p.c. (...) S.A. w W..

Sąd I Instancji oparł się na dowodach z dokumentów zgromadzonych w toku postępowania oraz aktach sprawy II C 15/07/5 Sądu Okręgowego w Gliwicach II Wydział Cywilny Ośrodek (...) w R.. Sąd również oparł się na zeznaniach W. G., M. R. oraz uczestnika L. J. dając im wiarę. Ponadto Sąd dokonując ustaleń faktycznych oparł się na opinii biegłego geodety J. M. z dnia 19 maja 2014 roku.

Biorąc pod uwagę powyższe Sąd Rejonowy stwierdził, że (...) S.A. nabyła w drodze zasiedzenia z dniem 10 grudnia 2007 roku służebność gruntową odpowiadającą służebności przesyłu, obciążającą nieruchomości, stanowiącą działkę nr (...) o powierzchni 970 m. kw. Położoną w S., na całym obszarze przedmiotowej działki zgodnie z opinią biegłego geodety J. M. z dnia 19 maja 2014 roku. W ocenie Sądu Rejonowego w przedmiotowej sprawie zostały spełnione wszystkie przesłanki z art. 292 k.c. do stwierdzenia zasiedzenia służebności gruntowej obciążającej nieruchomości przedmiotową dla sprawy na rzecz uczestnika (...) S.A.

Powyższe postanowienie w całości zaskarżył uczestnik tj. L. J., zarzucając mu obrazę prawa materialnego a to art. 305 ze znacznikiem 4 w zw. z art. 292 k.c. poprzez jego błędną wykładnię, a w konsekwencji stwierdzenie zasiedzenia służebności i określenie jej zakresu sposób identyczny z prawem własności, art. 305 ze znacznikiem 4 w zw. z art. 292 w zw. z art. 172 w zw. z art. 245 par 2 w zw. z art. 352 par 1 k.c. poprzez ich błędną wykładnię a w konsekwencji uznanie, że posiadanie służebności miało przymiot dobrej wiary, art. 123 par 1 pkt 1 k.c. w zw. z art. 175 k.c. poprzez stwierdzenie zasiedzenia nieruchomości z dniem 10 grudnia 2007 roku w sytuacji gdy uczestnik wnioskiem o zawiązanie do próby ugodowej z dnia 15 października 2005 roku skutecznie przerwał bieg zasiedzenia, art. 338 w zw. z art. 128 k.c. w brzmieniu obowiązującym do dnia 1 lutego 1989 roku poprzez błędną ich wykładnię, a w konsekwencji nieuwzględnienie, że w okresie od 10 grudnia 1987 roku do 1 lutego 1989 nie mógł być na korzyść wnioskodawcy termin zasiedzenia albowiem poprzednik wnioskodawcy w tym okresie był jedynie dzierżycielem przedmiotowej służebności przesyłu. Skarżący zarzucił również w apelacji obrazę przepisów postępowania a to art. 321 w zw. z art. 13 par 2 k.p.c. poprzez wykroczenie w sentencji postanowienia znacznie poza zakres żądania wniosku, a także art. 328 par 2 k.p.c. w zw. z art. 13 par 2 k.p.c. poprzez sporządzenie uzasadnienia w sposób sprzeczny z tym przepisem. Skarżący wskazując na powyższe uchybienia, wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez oddalenie wniosku o stwierdzenie zasiedzenia w całości, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I Instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd I instancji dokonał prawidłowych ustaleń stanu faktycznego, znajdujących pełne oparcie w zebranych w sprawie materiale dowodowym i trafnie określił konsekwencje prawne z nich wynikające. ***Ustalenia stanu faktycznego***

poczynione przez Sąd I instancji, Sąd Okręgowy przyjmuje za własne bez konieczności ponownego ich przytaczania

W pierwszej kolejności w ocenie Sądu Okręgowego nie budzi obecnie kontrowersji możliwość nabycia w drodze zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej służebności przesyłu, zanim ta została wprowadzona do Kodeksu cywilnego ustawą z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw. Pomimo początkowych głosów przeciwnych, eksponowanych także w niektórych orzeczeniach Sądu Najwyższego, ostatecznie kwestia ta została przesądzona w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2008 r., sygn. akt III CZP 89/08 i wielu kolejnych orzeczeniach, wyrażających pogląd o dopuszczalności zasiedzenia, który Sąd Okręgowy w całości podziela.

Rozważając przesłanki wymagane do stwierdzenia nabycia służebności w drodze zasiedzenia przypomnieć trzeba, że do 1 lutego 1989 roku obowiązywał art. 128 k.c., który wyrażał zasadę jednolitości mienia ogólnonarodowego stanowiąc, że własność ogólnonarodowa (państwowa) przysługuje Skarbowi Państwa albo innym państwowym osobom prawnym. Stosowanie tej zasady oznaczało, że podmiotem praw był Skarb Państwa. Przedsiębiorstwo państwowe mogło nabywać prawa w ramach sprawowanego zarządu częścią mienia ogólnonarodowego, ale nabycie to następowało na własność Skarbu Państwa. Wobec tego jeśli przedsiębiorstwo państwowe spełniło przesłanki wymagane do nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie, to własność nieruchomości nabywał Skarb Państwa, a nie przedsiębiorstwo państwowe wyposażone w osobowość prawną. Nie mogło ono bowiem praw do zarządzanego mienia państwowego przeciwstawić Skarbowi Państwa (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2009 roku, III CZP 70/09, OSNC 2010/5/64 i orzecznictwo tam wskazane). Taki stan prawny istniał do dnia 1 lutego 1989 roku kiedy to w życie weszła ustawa z dnia 31 stycznia 1989 roku o zmianie ustawy Kodeks cywilny (Dz. U., Nr 3, poz. 11), która uchyliła zasadę jednolitości mienia ogólnonarodowego. Po tej dacie istniała możliwość nabycia przez przedsiębiorstwa państwowe w drodze zasiedzenia własności nieruchomości czy też służebności, jednak tylko wtedy, gdyby nastąpiło na ich rzecz przeniesienie posiadania przysługującego Skarbowi Państwa. Uchwalenie bowiem przedmiotowej zmiany Kodeksu Cywilnego w zakresie treści art. 128 nie spowodowało z tym dniem uwłaszczenia niejako państwowych osób prawnych, co do składników mienia państwowego znajdującego się w ich zarządzie. Do takiego uwłaszczenia doszło dopiero ustawą z dnia 29 września 1990 roku o zmianie ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz.U. nr 79 poz. 464 z późn. zm.). Podstawę nabycia stanowił art. 2 ust. 2 tej ustawy, na mocy którego na rzecz państwowych osób prawnych zarządzających budynkami i urządzeniami oraz lokalami znajdującymi się na gruntach stanowiących własność Skarbu Państwa przechodziła własność tych składników majątkowych, przy czym obejmowało ono również urządzenia służące do wykonywania służebności (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 9.02.2012r., III CZP 93/11, Biul. SN 2012/2, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11.12.2008r., II CSK 314/08, WWW.sn.pl). Przedmiotowe uwłaszczenie nastąpiło z mocy prawa w dniu wejścia w życie w/w ustawy tj. w dniu 5 grudnia 1990r., przed tą zaś datą państwowe osoby prawne nie miały samodzielnych praw do składników mienia państwowego, którym zarządzały, lecz nadal wykonywały w tym zakresie jedynie uprawnienia Skarbu Państwa (por. uchwała siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 18.06.1991r., III CZP 38/91, OSNC 1991/10-12/118). Stwierdzenie zasiedzenia na rzecz państwowej osoby prawnej, a nie na rzecz Skarbu Państwa przed dniem 5 grudnia 1990 roku mogłoby nastąpić tylko wtedy, gdyby zostało wykazane, że przed wskazanym wyżej ustawowym „uwłaszczeniem” doszło do przeniesienia posiadania przez Skarb Państwa na rzecz państwowej osoby prawnej.

Za utrwalony już w orzecznictwie sądów powszechnych uznać zatem należy pogląd, że posiadanie służebności odpowiadającej treścią służebności przesyłu przez przedsiębiorstwo państwowe przed zmianą kodeksu cywilnego było posiadaniem w rozumieniu art. 352 § 1 k.c. i mogło prowadzić do zasiedzenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 2012 roku, IV CSK 183/11, SIP LEX nr 1130302). Zasiedzenie służebności nastąpić jednak może tylko w takich granicach, w jakich faktycznie Skarb Państwa służebność posiadał, czego zakres w niniejszej sprawie określony został precyzyjnie w opinii biegłego sądowego, a ustalenia Sądu Rejonowego co do zakresu wykonywanych czynności i ich trwałości nie były w apelacji kwestionowane.

Nie ma zatem racji Apelujący, zarzucając Sądowi I instancji naruszenie art. 305⁴ w zw. z art. 292 k.c. poprzez jego błędną wykładnię, a w konsekwencji stwierdzenie zasiedzenia służebności i określenie jej zakresu w sposób identyczny z prawem własności. Sąd Rejonowy w swoim uzasadnieniu wskazał, że zgodnie z art. 305⁴ k.c., wprowadzonym ustawą z dnia 30 maja 2008 roku o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw, nieruchomości można obciążyć na rzecz przedsiębiorcy, który zamierza wybudować lub którego własność stanowią urządzenia, o których mowa w art. 49 § 1 k.c., prawem polegającym na tym, że przedsiębiorca może korzystać w oznaczonym zakresie z nieruchomości obciążonej, zgodnie z przeznaczeniem tych urządzeń (służebność przesyłu), przy czym, jak powszechnie przyjmuje się tak w doktrynie, jak i judykaturze, pomimo że przed datą wejścia w życie art. 305¹ k.c. przepisy Kodeksu cywilnego nie przewidywały wprost tego rodzaju służebności, to jednak także w okresie poprzedzającym możliwe było ustanowienie służebności przesyłu, a w zasadzie służebności gruntowej odpowiadającej treścią służebności przesyłu. W konsekwencji, z uwagi na treść art. 305⁴ k.c. i art. 292 k.c., zasadne jest przyjęcie, że możliwe było także nabycie służebności tej w drodze zasiedzenia, przy czym, jak zaznaczył Sąd Rejonowy, w przypadku służebności przesyłu – służebności gruntowej odpowiadającej treścią służebności przesyłu – nabycie to następuje na rzecz przedsiębiorcy, a nie właściciela nieruchomości władnącej, bowiem ta ostatnia kategoria (nieruchomości władnącej) przy instytucji służebności przesyłu w ogóle nie występuje. Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy w ocenie sądu odwoławczego określił zakres służebności przesyłu. Dokonując ustaleń wziął pod uwagę wynikający z przeprowadzonego postępowania dowodowego dotychczasowy sposób i zakres jej wykonania (które o ustalenia nie było kwestionowane w apelacji). Sąd ponadto uwzględnił specyfikę tego prawa, która została spowodowana jego mieszaną właściwością naziemno – podziemnych urządzeń, podejmując rozstrzygnięcie, sąd uwzględnił zarówno przeznaczenie jak i właściwości urządzeń przesyłowych. Z ustaleń faktycznych dokonanych przez Sąd I instancji, które Sąd Okręgowy przyjął za własne, wynika, iż wnioskodawca posiadał przedmiotową nieruchomość w zakresie wykonywanej służebności, a nie jak jej właściciel. Zakres faktycznych czynności ograniczony był do urządzeń przesyłowych, działka nr (...) stanowiła przedmiot obrotu prawnego, a wykonujący służebność miał świadomość, że nie przysługuje mu prawo własności do nieruchomości. Z ustaleń faktycznych wynika, że czynione były starania formalnego uregulowania stanu prawnego w postaci wyodrębnienia części zajętej przez urządzenia przesyłowe z większej działki, toczyło się też postępowanie zainicjowane przez uczestnika L. J., którego przedmiotem było odpłatne przeniesienie własności nieruchomości na rzecz wnioskodawcy. Z powyższych ustaleń wynika jednoznacznie, że posiadacz służebności miał pełną świadomość iż nie przysługuje mu prawo własności do gruntu pod urządzeniami z których korzystał oraz, że nie wykonywał czynności właścicielskich względem tego terenu. Zakres władztwa wynikający z realizacji służebności był i pozostaje rzeczywiście szeroki – służebność obejmuje niemal całą nieruchomość – należy jednak mieć na względzie fakt, że właściciele znosili taki sposób użytkowania ich własności przez dziesięciolecia dopuszczając możliwość zasiedzenia służebności w takim właśnie zakresie. Uczestnik L. J. nabył nieruchomość już zajęta przez urządzenia przesyłowe, zatem miał lub powinien posiadać wiedzę co do ograniczeń w korzystaniu z gruntu, początkowo jego działania nakierowane były na zbycie terenu i wyłącznie jego decyzją było cofnięcie pozwu na etapie postępowania apelacyjnego w sprawie gdzie uzyskał korzystne dla siebie rozstrzygnięcie co do przeniesienia własności na rzecz wnioskodawcy (za niższą niż żądana pozwem cenę). Twierdzenie apelacji, że sąd w sposób nadmierny obciążył nieruchomość nie znajduje potwierdzenia w ustaleniach faktycznych z których w sposób jednoznaczny wynika nieprzerwany i niezmienny sposób korzystania z nieruchomości wnioskodawcy właśnie w sposób wskazany przez Sąd Rejonowy.

Chybionym jest także zarzut naruszenia art. 47 k.c. - obudowa elementów sieci posadowiona na działce (...) nigdy nie stanowiła odrębnego przedmiotu własności i jako część naziemnego wyposażenia urządzeń obsługujących stację wchodzi w skład przedsiębiorstwa (art. 49 k.c.) Takie stanowisko wyraził też Sąd Najwyższy przy zbliżonym stanie faktycznym w orzeczeniu z 8 marca 2005r. IV CK 623/04.

Nie sposób się zgodzić z zarzutem skarżącego co do naruszenia art. 305⁴ w zw. z art. 292 w zw. z art. 172 w zw. z art. 245 par 2 w zw. z art. 352 par 1 k.c. poprzez ich błędną wykładnię, a w konsekwencji uznanie, że posiadanie służebności miało przymiot dobrej wiary.

Sąd Okręgowy podziela wyrażony w judykaturze pogląd, że gdy przedsiębiorstwa przesyłowe wybudowały dane urządzenia przesyłowe, co do których wydane były decyzje administracyjne pozwalające na ich budowę oraz dotyczące ich przebiegu, to objęły w dobrej wierze posiadanie służebności jako korzystanie z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści tej służebności (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 listopada 2012 r., II CSK 120/12, nie publ.). Oczywiście w odniesieniu do objętych sporem linii energetycznych nie były wydawane decyzje administracyjne na podstawie art. 35 ust 1 i 2 u.z.t.w.n., art. 47 u.g.g.n. oraz w art. 112 u.g.n. (budowa ich następowała bowiem na gruncie Skarbu Państwa). Decyzje takie stanowią samoistny tytuł prawny do wykonywania obsługi linii przesyłowych przez przedsiębiorstwa przesyłowe, zatem w razie ich wydania wykonywanie tego władztwa nie prowadziłoby do nabycia przez zasiedzenie służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu (por. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 8 kwietnia 2014 r., III CZP 87/13, OSNC 2014, nr 7-8, poz. 68, postanowienie Sądu Najwyższego z 4 lipca 2014r. II CSK 551/13, postanowienie Sądu Najwyższego z 23 września 2010 r III CSK 319/09, postanowienie Sądu Najwyższego z 9 stycznia 2014r. V CSK 87/13)).

W niniejszej sprawie rozdzielenie prawa własności działki od prawa przedsiębiorstwa przesyłowego do urządzeń przesyłowych nastąpiło z momentem zbycia nieruchomości przez Skarb Państwa w 1987r. W tym momencie oceniać należy zatem istnienie dobrej lub złej wiary po stronie posiadacza. Zgodnie z art. 7 k.c. jeżeli ustawa uzależnia skutki prawne od dobrej lub złej wiary, domniemywa się istnienie dobrej wiary. Domniemanie to powoduje, iż to na stronie przeciwnej ciąży dowód, że posiadanie służebności było w złej wierze. Oznacza to konieczność udowodnienia, że przedsiębiorca o braku prawa do nieruchomości wiedział, albo powinien był wiedzieć jako profesjonalista. Domniemanie dobrej wiary może być wzruszone jedynie w drodze przeciwdowodu, a nie jedynie za pomocą twierdzeń. Także w momencie wskazanego początku biegu zasiedzenia ocenić należy – jak czynił to Sąd Rejonowy w odniesieniu do daty budowy urządzeń gazowych - że decyzją (...) w W. z 21 sierpnia 1974 r zatwierdzony został plan realizacji budowy sieci gazowej, decyzją z 28 sierpnia 1974r. wydane zostało pozwolenie na budowę stacji redukcji gazu na ternie obecnej działki (...) i od grudnia 1979 r. gazociąg wraz ze stacją oraz jej infrastrukturą jest w sposób nieprzerwany i niezakłócony użytkowany w oparciu o ww decyzje. W tym stanie rzeczy należało dojść do wniosku, że skarżący nie obalił domniemania zawartego w art. 7 k.c. i przyjąć, że władanie działką w zakresie odpowiadającym treści służebności przesyłu było posiadaniem w dobrej wierze.

W ocenie Sądu Okręgowego zarzut apelującego naruszenia art. 123 par 1 pkt 1 k.c. w zw. z art. 175 k.c. poprzez stwierdzenie zasiedzenia nieruchomości z dniem 10 grudnia 2007 roku w sytuacji gdy uczestnik wnioskiem o zawezwanie do próby ugodowej z dnia 15 października 2005 roku skutecznie przerwał bieg zasiedzenia jest chybiony. Wbrew twierdzeniom apelacji Sąd Rejonowy, na skutek zarzutu uczestnika podniesionego w toku postępowania, w uzasadnieniu swojego postanowienia w sposób wyczerpujący odniósł się do kwestii przerwania biegu zasiedzenia. Dlatego też w ocenie Sądu Okręgowego, który podziela stanowisko Sądu I Instancji, zbyteczne jest powtarzanie argumentów przytoczonych przez ten Sąd. Uczestnik nie wykazał, iż doszło do przerwania biegu zasiedzenia. Stosownie do art. 292 zdanie drugie w związku z art. 305⁴ k.c., do zasiedzenia służebności przesyłu stosuje się odpowiednio przepisy o zasiedzeniu nieruchomości, a zgodnie z art. 175 k.c. do biegu terminu zasiedzenia stosuje się odpowiednio przepisy o biegu terminu przedawnienia, w tym art. 123 § 1 k.c., stanowiący, że bieg terminu przedawnienia (zasiedzenia) przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia, przez uznanie roszczenia przez osobę, przeciwko której roszczenie przysługuje lub przez wszczęcie mediacji. Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu I Instancji, iż działania podejmowane przez L. J. przed Sądami powszechnymi przed upływem terminu zasiedzenia nie odniosły skutku w postaci przerwania biegu terminu zasiedzenia. Sąd Rejonowy z powołaniem się na bogate orzecznictwo Sądu Najwyższego od lat 60-tych (orzeczenie z 8 lipca 1960 r. II CR 182/60) do orzeczenia z 23 listopada 2004r. I CK 276/04 wskazał, że jedynie wniosek lub powództwo zmierzające bezpośrednio do ochrony własności przez pozbawienie posiadania nieruchomości jest czynnością wymienioną w art. 123 k.c. Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu Rejonowego, iż za „akcję zaczepną” względem posiadacza nie może być uznane powództwo

oparte na treści art. 231 par. 2 k.c.- poprzez które właściciel niejako akceptuje stan posiadania chcąc jedynie uzyskać dla siebie korzystne skutki prawne.

Nie można się również zgodzić z zarzutem naruszenia art. 338 w zw. z art. 128 k.c. w brzmieniu obowiązującym do dnia 1 lutego 1989 roku poprzez błędną ich wykładnię, a w konsekwencji nieuwzględnienie, że w okresie od 10 grudnia 1987 roku do 1 lutego 1989 nie mógł być na korzyść wnioskodawcy termin zasiedzenia albowiem poprzednik wnioskodawcy w tym okresie był jedynie dzierżycielem przedmiotowej służebności przesyłu. Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy doliczył okres posiadania służebności przesyłu od 10 grudnia 1987 roku do 1 lutego 1989 roku. (...) w wyżej wskazanym okresie władzało urządzeniami przesyłowymi znajdującymi się na działce nr (...) w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa, korzystając z przedmiotowej nieruchomości w zakresie odpowiadającym służebności gruntowej, natomiast po 1 lutym 1989 roku we własnym imieniu i na własną rzecz. W myśl art. 176 § 1 k.c. doliczenie okresu posiadania poprzednika dopuszczalne jest jeżeli podczas biegu zasiedzenia nastąpiło przeniesienie posiadania. Przepis ten ma brzmienie uniwersalne i dotyczy doliczenia okresu posiadania poprzednika w odniesieniu do wszystkich przypadków. Jeśli zatem aktualnie służebność przesyłu posiada przedsiębiorca, który powstał w wyniku przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego, to nie musi doliczać czasu posiadania nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści tej służebności przez przedsiębiorstwo państwowe po 1 lutym 1989 r., ponieważ zgodnie z zasadą kontynuacji rządzącą przekształceniem osób prawnych, de iure przedsiębiorca gazowniczy i przedsiębiorstwo państwowe to ten sam podmiot prawa. Natomiast – jak była już mowa wcześniej - jego poprzednikiem w posiadaniu był Skarb Państwa. Zgodnie bowiem z zasadą jednolitego funduszu własności państwowej (art. 128 k.c.) do 1 lutego 1989 r. przedsiębiorstwa państwowe, choć miały samodzielność prawną względem Skarbu Państwa (były osobami prawnymi), to, jak wskazano, zarządzały mieniem państwowym w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa. Teoria ta obejmowała też posiadanie, a w konsekwencji to Skarb Państwa należało uznać za posiadacza nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności przesyłu, podczas gdy przedsiębiorstwo państwowe było tylko dzierżycielem. Zgodnie zatem z art. 176 § 1 k.c. przedsiębiorca przesyłowy może doliczyć do swojego (i swoich poprzedników prawnych) okresu posiadania okres posiadania Skarbu Państwa (jako poprzednika w posiadaniu), o ile zostaną spełnione wskazane w tym przepisie przesłanki.. W orzecznictwie Sądu Najwyższego, w zasadzie jednolicie przyjmuje się, że osoba prawna, która przed dniem 1 lutego 1989 r., mając status państwowej osoby prawnej, nie mogła nabyć (także w drodze zasiedzenia) własności nieruchomości ani ograniczonych praw rzeczowych, może do okresu samoistnego posiadania wykonywanego po dniu 1 lutego 1989 r. doliczyć okres posiadania Skarbu Państwa sprzed tej daty. Stanowisko to wyrażone zostało w szczególności właśnie w odniesieniu do przedsiębiorstw energetycznych i innych przedsiębiorstw przesyłowych, które do dnia 1 lutego 1989 r. korzystały ze służebności przesyłu w ramach zarządu mieniem państwowym w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa, a więc w istocie były dzierżycielami w rozumieniu art. 338 k.c., co uniemożliwiało im podobnie jak art. 128 k.c., nabycie na swoją rzecz własności ani innych praw rzeczowych

Nie ma racji apelujący, zarzucając Sądowi I instancji naruszenie art. 321 w zw. z art. 13 par 2 k.p.c. poprzez wykroczenie w sentencji postanowienia znacznie poza zakres żądania wniosku. W pierwszej kolejności należy wskazać, że zarzut ten nie został szerzej rozbudowany w apelacji, gdzie jedynie wytyka się Sądowi Rejonowemu „znaczne wykroczenie poza zakres żądania wniosku” wskazując jednocześnie że sąd nie jest uprawniony do modyfikacji zakresu służebności według własnego uznania”. W ocenie Sądu Okręgowego Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy, odpowiadający poczynionym ustaleniom faktycznym i mieszcząc się w żądaniu wniosku oznaczył treść służebności w sentencji postanowienia. Sąd zgodnie z dyspozycją art. 285 k.c. ustala z urzędu fakty mające istotne znaczenie dla sprawy, a w tym treść służebności. W przedmiotowych okolicznościach nie można uznać, że Sąd Rejonowy orzekł poza zakres żądania wniosku. O wyjściu ponad żądanie można by mówić, gdyby Sąd dopatrzył się możliwości stwierdzenia nabycia innego prawa niż domaga się wnioskodawca lub zasiedzenia żądanego prawa, ale na innej nieruchomości, nie wskazanej we wniosku. W przedmiotowej sprawie zachodzi tożsamość pomiędzy wnioskiem o zasiedzenie a sentencją postanowienia. Sąd Rejonowy dokładnie określił treść służebności, sposób jej wykonywania zgodnie z wynikami postępowania dowodowego i poczynionymi ustaleniami faktycznymi.

Nie można również zgodzić się z zarzutem skarżącego naruszenia art. 328 par 2 k.p.c. w zw. z art. 13 par 2 k.p.c. poprzez sporządzenie uzasadnienia w sposób sprzeczny z tym przepisem. Sąd Rejonowy poczynił w analizowanej sprawie prawidłowe ustalenia faktyczne na podstawie przeprowadzonego postępowania dowodowego. Z poczynionych ustaleń wyciągnięte zostały prawidłowe wnioski prawne i poprawnie sąd pierwszej instancji zinterpretował treść oraz znaczenie zastosowanych przepisów. Wskazać należy, że naruszenie tego przepisu może mieć wpływ na treść rozstrzygnięcia w wyjątkowych wypadkach, gdy uzasadnienie wyroku sądu zawiera tak kardynalne braki, że niemożliwe jest dokonanie oceny toku wyводу, który doprowadził do wydania orzeczenia, co uniemożliwia przeprowadzenie kontroli instancyjnej. O naruszeniu tego przepisu świadczy dopiero wykazanie, że uzasadnienie zaskarżonego orzeczenia pozbawione jest konkretnych elementów, o których mowa w art. 328 § 2 k.p.c. W ocenie Sądu Okręgowego uzasadnienie sądu pierwszej instancji spełnia wymogi określone w powołanym przepisie. Zawiera: wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, a mianowicie: ustalenie faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, oraz wyjaśnienie podstawy prawnej postanowienia z przytoczeniem przepisów prawa, co pozwoliło na merytoryczną kontrolę orzeczenia.

Z tych względów Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w z. z art. 13 § 2 k.p.c. orzekł ja w sentencji postanowienia.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd orzekł na podstawie art. 520 § 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., uznając, że na etapie postępowania odwoławczego interesy uczestników są sprzeczne. Na koszty zasądzone od uczestnika na rzecz wnioskodawcy złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika ustalone w oparciu o par. 7 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opat za czynności radców prawnych.